

Komentář

Hodnota produkce zemědělského odvětví (PZO) v roce 2017 vyjádřená v základních běžných cenách byla 133 868,5 mil. Kč. V roce 2018 se PZO zvýšila o 1,4 % na 135 681,7 mil. Kč. Toto navýšení bylo ovlivněno růstem rostlinné produkce o 2,1 %, a zároveň živočišné produkce o 0,5 %. V rostlinné výrobě došlo z důvodu nepříznivých klimatických podmínek k poklesu hektarových výnosů u většiny plodin. Celkové sklizně byly nižší u obilovin, luskovin, brambor, píce a zeleniny, vyšší sklizeň vykazovaly některé technické plodiny, vinná réva a ovoce. V peněžním vyjádření poklesla produkce u kukuřice na zrno o 8,8 %, u slunečnice o 20,9 %, u sójových bobů o 29,9 % u luskovin o 19,9 %, u cukrové řepy o 16,0 %, u chmelu o 21,1 %, u brambor o 3,6 %, u kukuřice krmné o 15,5 %. Naopak vyšší produkce byla u žita o 19,1 %, u ovsu o 30,5 %, u řepky o 17,6 %, u krmných okopanin o 33,9 %, dále například u květáku, rajčat a ovoce. Navýšení produkce bylo ovlivněno především vyšší cenou.

V živočišné výrobě vykazují produkce téměř všech komodit (kromě prasat) vyšší meziroční index. S výjimkou prasat a vajec byl u jednotlivých výrobků vyšší cenový index. Nejvyšší nárůst byl u ovcí a koz, kde se index produkce zvýšil o 14,1 % a cenový index o 13,8 %. U prasat došlo ke snížení produkce o 13,4 % a cenového indexu o 15,8 %.

Součástí produkce byly dotace na chmel, brambory, skot, ovce a kozy a mléko; dotace na mléko byly meziročně o 9,8 % nižší, u ostatních komodit došlo také k mírnému poklesu objemu dotací.

Porovná-li se produkce zemědělského odvětví ve stálých základních cenách roku 2000, pak se PZO snížila v roce 2018 proti roku 2017 o 1,4 %. Rostlinná produkce byla nižší o 5,1 %, živočišná produkce naopak vzrostla o 2,9 %.

Rostlinná produkce se v roce 2017 podílela na PZO 55,4 %, v roce 2018 to bylo 55,8 % v základních běžných cenách. Nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly v obou letech obiloviny (38,5 % v roce 2017 a 39,9 % v roce 2018) a technické plodiny (26,0 % v roce 2017 a 26,5 % v roce 2018).

Živočišná produkce byla zastoupena v roce 2017 v PZO v základních běžných cenách 38,4 %, v roce 2018 to bylo 38,1 %. Nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly v obou letech výroba mléka (50,0 % v roce 2017 a 51,8 % v roce 2018), chov jatečných prasat (17,9 % v roce 2017 a 15,4 % v roce 2018) a chov jatečného skotu (14,1 % v roce 2017 a 14,6 % v roce 2017).

Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila v roce 2017 2,9 % a v roce 2018 2,7 % z celkové PZO. Nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddelitelné, do kterých byla od roku 2015 zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se na produkci podílely 3,3 % v roce 2017 a 3,4 % v roce 2018.

Mezispotřeba se v roce 2017 podílela na PZO v tržních cenách 67,1 %, v roce 2018 to bylo 68,1 %. Nejvýznamnějšími položkami byly spotřeba krmiv (35,4 % v roce 2017 a 35,3 % v roce 2018) a spotřeba energie (15,5 % v roce 2017 a 15,7 % v roce 2018). Mezispotřeba meziročně vzrostla o 2,9 %.

Hrubá přidaná hodnota v základních cenách v roce 2017 činila 44 098,6 mil. Kč. V roce 2018 poklesla o 1,9 % na 43 278,9 mil. Kč. Po odečtení spotřeby fixního kapitálu je výsledkem čistá přidaná hodnota v základních cenách, jež byla v roce 2017 ve výši 25 373,9 mil. Kč, a meziročně poklesla o 7,8 % na 23 403,2 mil. Kč.

Důchod z faktorů v roce 2017 činil 56 528,5 mil. Kč a meziročně se snížil o 2,5 % na úroveň 55 124,3 mil. Kč v roce 2018. V roce 2017 činily náhrady zaměstnancům 28 899,1 mil. Kč, v roce 2018 došlo k nárůstu náhrad zaměstnancům o 7,1 % na 30 950,9 mil. Kč i přes mírné snížení placené pracovní síly.

V roce 2018 se zvýšila oproti minulému roku tvorba hrubého fixního kapitálu o 8,9 % z 22 474,9 mil. Kč na 24 471,8 mil. Kč.

V roce 2018 se snížil důchod z faktorů v zemědělství na celkovou roční pracovní jednotku (na 1 AWU), vyjádřený indikátorem A, oproti roku 2017 o 4,7 %. Deflátor (implicitní cenový index HDP v tržních cenách) byl v roce 2018 102,5.

Nejdůležitějším produktem zemědělství v ČR jsou obiloviny, jejich podíl na produkci zemědělského odvětví v roce 2018 činil 22,3 %. Objem produkce obilovin v cenách předchozího roku poklesl o 6,6 %,

objem výroby obilovin v základních běžných cenách naopak vzrostl o 3,3 %, reálná výrobní cena se zvýšila o 10,6 %. U olejnin došlo k nárůstu objemu produkce v cenách předchozího roku o 16,6 %, k nárůstu objemu výroby v základních běžných cenách o 11,0 % a reálná výrobní cena se snížila o 4,8%. U brambor došlo k navýšení reálné výrobní ceny o 10,5 %, ale objem produkce v cenách předchozího roku poklesl o 14,9 % a objem výroby v základních běžných cenách o 6,0 %.

Pro celkovou rostlinnou produkci roku 2018 byla průměrná reálná výrobní cena o 3,7 % vyšší než v roce 2017 a při snížení objemu produkce v cenách předchozího roku o 3,9 % byla nižší reálná hodnota rostlinné výroby v základních cenách o 0,4 %.

V roce 2018 došlo ke snížení průměrné reálné výrobní ceny skotu 2,3 %, u prasat o 17,9 %, u drůbeže došlo k nárůstu o 1,6 %. Reálná hodnota v základních cenách vzrostla u skotu o 1,5 % a u drůbeže o 2,9 %, u prasat byla nižší o 15,6 %. Objem produkce v cenách předchozího roku byl u skotu vyšší o 5,0 %, u prasat o 2,8 %, u drůbeže byl vyšší o 1,3 %.

Mléko zaujímá významnou pozici v českém zemědělství. Objem produkce vyjádřený ve výrobních cenách předchozího roku se v roce 2018 zvýšil o 2,7 %, snížila se reálná cena o 0,4 % a naopak vzrostla reálná hodnota produkce ve výrobních cenách o 2,3 % a reálná produkce v základních cenách o 1,5 %. Reálná hodnota celkové živočišné produkce byla nižší ve výrobních cenách o 1,6 % i v základních cenách o 2,0 %.

Objem produkce zemědělského odvětví (vyjádřený v cenách předchozího roku) poklesl o 1,1 %, reálná hodnota produkce v základních cenách o 1,2 % a reálná výrobní cena byla vyšší o 0,1 %.

Reálná hodnota mezipotřeby v základních cenách byla nad úrovní roku 2017 o 0,5 %. Jednotlivé vstupy a výstupy se odrazily na konečném výsledku hrubé přidané hodnoty v základních cenách, kde v roce 2018 došlo k poklesu reálné hodnoty o 4,3 %.

Při meziročním nárůstu spotřeby fixního kapitálu v reálné hodnotě o 3,5 % se čistá přidaná hodnota v základních cenách, vyjádřená v reálné hodnotě, snížila o 10,1 %. Při poklesu ostatních daní na výrobu o 2,3 % v reálných hodnotách a ostatních dotací na výrobu o 0,8 % došlo k poklesu míry reálného zemědělského důchodu z faktorů, který je základem pro výpočet příjmového indikátoru A, o 4,9 %. Objem vstupu celkové pracovní síly do zemědělství byl v roce 2018 oproti předchozímu roku nižší o 0,2 %.

V zemědělství ČR představují výdaje na náhrady zaměstnancům významnou nákladovou položku. V roce 2017 byl jejich podíl na důchodu z faktorů 51,1 %, v roce 2018 to bylo 56,1 %. V roce 2018 byly náhrady zaměstnancům v reálné hodnotě o 4,4 % vyšší než v roce 2017 a čistý provozní přebytek poklesl o 14,2 %.

Indikátor B, který vyjadřuje vývoj v reálném podnikatelském důchodu na neplacenou roční pracovní jednotku, byl nižší o 22,6 %. Podnikatelský důchod, vyjádřený indikátorem C, se snížil v roce 2018 v reálné hodnotě o 22,1 %.